

Debreceni Ítéltábla

Bf.I.537/2021/28.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, 2021. december 14. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az embercsempészség büntette és más bűncselekmények miatt Terhelt1 és társai ellen indított büntetőügyben Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottakat érintő fellebbezéseket elbírálva a Debreceni Törvényszék 17.B.151/2020/96. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint.

Terhelt2 II.r. vádlott szabadságvesztés büntetését – a próbaidőre felfüggesztés érintetlenül hagyásával – 1 (egy) év 6 (hat) hónapra; Terhelt3 III.r. vádlott esetében a végrehajtandó szabadságvesztést 2 (kettő) év 6 (hat) hónapra enyhíti.

A büntetést Terhelt3 III. r. vádlottal szemben mint bűnszervezetben elkövetővel szabja ki.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak tekintetében helybenhagyja.

A szabadságvesztés tartamába beszámítja Terhelt3 III.r. vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

A másodfokú eljárásban 161 803 (százhatvanegyezer-nyolcszázhárom) Ft bűnügyi költség merült fel, melyet az állam visel.

I n d o k o l á s:

[1] A Debreceni Törvényszék 2021. június 1. napján kihirdetett 17.B.151/2020/96. számú ítéletével Terhelt1 I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan, társtettesként elkövetett

embercsempészás büntetében a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 353. § (1), (3) bekezdés a) és d) pont és (4) bekezdés a) pont, valamint 31 rb. életveszélyt okozó testi sértés büntettének [Btk. 164. § (1) és (8) bekezdés I. fordulata] kísérletében.

Terhelt2 II. r. vádlott bűnösségét bűnsegédként elkövetett embercsempészás büntetében [Btk. 353. § (1) és (2) bekezdés b) pontja] állapította meg.

Terhelt3 III. r. vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett embercsempészás büntetében [Btk. 353. § (1) és (2) bekezdés a) és b) pontja].

[2] Ezért Terhelt1 I. r. vádlottat – halmazati büntetésül – 8 év szabadságvesztés büntetésre és 250 napi tétel, napi tételenként 2000 Ft, mindösszesen 500 000 Ft pénzbüntetésre, mellékbüntetésül 8 év közügyektől eltiltásra,

Terhelt2 II. r. vádlottat 2 év szabadságvesztés büntetésre, míg

Terhelt3 III. r. vádlottat 3 év szabadságvesztés és 5 év kiutasításra ítélte.

[3] A kiszabott szabadságvesztések végrehajtási fokozatát Terhelt1 I. r. és Terhelt3 III. r. vádlott tekintetében fegyházban, míg Terhelt2 II. r. vádlott vonatkozásában börtönben határozta meg.

[4] Terhelt2 II. r. vádlottra kiszabott szabadságvesztés büntetés végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette.

[5] Kimondta, hogy Terhelt1 I. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak feltételes szabadságra nem bocsáthatók, míg Terhelt2 II. r. vádlott – a rá kiszabott szabadságvesztés végrehajtása esetén – a büntetés 2/3 részének, de legkorábban három hónap kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

[6] Terhelt1 I. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak által előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztés büntetésbe beszámította.

[7] Terhelt1 I. r. vádlottat érintően 24 920 Ft erejéig vagyonekobzást rendelt el. Rendelkezett a bűnjelek sorsáról és a bűnügyi költség viseléséről is.

[8] Az ítélet ellen két irányban jelentettek be jogorvoslatot.

[9] Az ítélet ellen egyrészt az ügyészség terjesztett elő perorvoslatot Terhelt1 I. r. és Terhelt2 II. r. vádlottak terhére, éspedig:

Terhelt1 I. r. vádlott tekintetében az I/b tényállás alatti cselekmény vonatkozásában eltérő minősítés - a Btk. 164. § (1) bekezdésében meghatározott és a (8) bekezdés I. fordulata szerinti 31 rb. életveszélyt okozó testi sértés büntettének kísérlete helyett, a cselekménynek a Btk. 160. § (1) bekezdésében meghatározott, és a (2) bekezdés f) pontja szerint minősülő és büntetendő több ember sérelmére elkövetett emberölés büntette kísérletében történő megállapítása-, valamint a büntetés súlyosítása végett.

Terhelt2 II. r. vádlottat illetően a Btk. 459. § (1) bekezdésének 1. pontja felhívásával bűnszervezet tagjaként való elkövetés megállapítása, a szabadságvesztés büntetés próbaidőre történő felfüggesztésének mellőzése, fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás kiszabása érdekében.

[10] Az elsőfokú ítéletet védelmi fellebbezések is támadták a következők szerint.

Terhelt1 I. r. vádlott enyhítésért, védője részbeni megalapozatlanság miatt az élet elleni bűncselekmény esetében felmentés, a társtettség, valamint a Btk. 353. § (1) bekezdés a) pontja szerinti minősítés mellőzése és a büntetés enyhítése végett;

Terhelt2 II. r. vádlott – a jogorvoslati nyilatkozat megtételére fenntartott 3 munkanapon belül nem nyilatkozott, míg védője az ítélet ellen „teljes körűen”, vagyis valamennyi rendelkezés ellen;

Terhelt3 III. r. vádlott enyhítés és a bűnszervezet mellőzése, védője enyhítésért, téves jogi minősítés miatt, valamint a bűnszervezet és a társtettség mellőzése érdekében.

[11] Fellebbezése indokolásában az ügyészség kifejtette: Terhelt2 II. r. vádlott tudatában volt annak, hogy szervezetten működő elkövetői kör tevékenységébe kapcsolódott be, így vele szemben is megállapítható a bűnszervezetben történő elkövetés. A szabadságvesztés büntetés próbaidőre történő felfüggesztésének mellőzésére, fegyházban végrehajtandó szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás kiszabására tett indítványt az ügyészség.

[12] A védők fellebbezéseik részletes indokolásában a következőket emelték ki.

A II. r. vádlott védője álláspontja értelmében az I. r. vádlott folytatólagos gyanúsított kihallgatására – melyen védencére terhelő vallomást tett – nem a törvényi előírásoknak megfelelően került sor, így ezen bizonyíték kirekesztendő a bizonyítékok köréből. A tényállás pontosítása indokolt, továbbá bűnszervezetnek nem volt tagja a II. r. vádlott, így bizonyítékok hiányában történő felmentésre tett indítványt a védő.

A III. r. vádlott védője a bűnszervezet, a társtettség mellőzését, valamint a büntetés enyhítését indítványozta.

[13] A másodfokú bíróság a fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban: Be.) 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[14] A nyilvános ülés előtt a bíróság hivatalos tudomására jutott, hogy Terhelt1 I. r. vádlott a büntetés-végrehajtási intézetben 2021. december 9-re virradóra meghalt. A nyilvános ülés időpontjáig azonban hiteles közokirattal a halál ténye még nem igazolt, ezért esetében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az eljárás megszüntetésére a büntethetőségi akadály miatt még nem kerülhetett sor. A másodfokú bíróság ezért e vádlott tekintetében az eljárást elkülönítette és Terhelt2 II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottakat érintő jogorvoslatokat bírálta csak el. Az I. r. vádlottra nézve a másodfokú bíróság külön határoz majd a halotti anyakönyvi kivonat beszerzését követően.

[15] Az ügyészi fellebbezés alaptalan, a védelmi perorvoslatok a II. r., III. r. vádlottakra részben eredményre vezettek.

[16] A jogorvoslatok irányára figyelemmel a Be. 590. § (1), (2), (7) és (9) bekezdése értelmében a fellebbezéssel érintett II. r. és III. r. vádlottakra teljes volt a felülbírálat, azaz a másodfokú bíróság a törvényszék ítéletét és az azt megelőző eljárást a perjogi szabályok, a tényállás megalapozottsága, a bűnösség, a cselekmények jogi minősítése, a büntetéskiszabás és egyéb kérdések vonatkozásában is arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki és milyen okból fellebbezett.

[17] Az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást perrendszerűen, széleskörben folytatta le, nem vétett sem abszolút, sem olyan súlyú relatív hibát, mely az ítélet hatályon kívül helyezését tette volna szükségessé, ilyenre sem az ügyészség, sem a védelem nem hivatkozott.

[18] A Be. 167. § (5) bekezdése szerint nem értékelhető bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközből származó tény, amelyet a bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság, illetve a (2) bekezdésben meghatározott hatóság bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők büntetőeljárási jogainak lényeges sérelmével szerzett meg. Az így megszerzett bizonyíték nem tekinthető törvényes bizonyítéknak, a bizonyítékok köréből kirekesztendő.

Az elsőfokú bizonyítási eljárás lefolytatása során ugyanakkor bizonyítékok kirekesztésének kérdése nem merült fel az ügyben, mint ahogy erre a II. r. vádlott védője hivatkozott az I. r. vádlott folytatólagos gyanúsított kihallgatásakor védencére tett terhelő vallomása kapcsán. A Be. 185. § (2) bekezdése ugyanis kimondja, hogy a terhelti figyelmeztetést a terheltnek a nyomozás során történő első kihallgatásakor kell közölni, melyre sor került. A folytatólagos gyanúsított kihallgatásakor az I. r. vádlott ragaszkodott vallomás megtételéhez annak tudatában is, hogy védője szabályszerű értesítés ellenére nem tudott megjelenni.

[19] Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget téve megalapozott tényállást állapított meg, mely a Be. 591. § (1) bekezdésében meghatározott tényálláshoz kötöttség elve folytán a másodfokú eljárásban is irányadó volt. A személyi körülmények körében azonban annak megjelölése szükséges, hogy a II. r. vádlott gyermeke 2021. augusztus 7. napján megszületett.

[20] Az elsőfokú bíróság az ügy eldöntése szempontjából lényeges személyi és tárgyi jellegű, közvetlen, közvetett és származékos bizonyítékokat megvizsgálta és azokat egyenként és összességében is hibátlanul, a logika törvényei, az észszerű gondolkodás szabályai szerint értékelte. Az ügyben főként a személyi bizonyítási anyag volt a meghatározó. A törvényszék a vallomásokat nagy gondossággal, több oldalról, részletekbe menően elemezte és nem vétett hibát a mérlegelés során.

[21] Fontos a revízió e részében leszögezni, hogy megalapozatlansági ok hiányában, vagy a részbeni megalapozatlanság orvoslását követően a tényálláshoz kötöttség elvéből adódóan a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja. Ennek elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.). Utal rá az ítéltábla, különös tekintettel a magyar büntetőeljárásban is már hatályos részleges precedens jellegre, hogy a közzétett eseti döntésekre hivatkozás indokolt, e döntések ugyanis az egységes bírói gyakorlat kialakítását, a vitás jogkérdésekben való eligazodást, és ebből következően a jogbiztonságot szolgálják (BH2020. 94., Kúria Bfv.I.486/2019.).

[22] A tényálláshoz kötöttség a másodfokú eljárás egyik legfontosabb ténykérdést rendező szabálya, a védelmi fellebbezések lényegében a bizonyítékok törvényes elsőbírósági értékelésén keresztül támadták a megalapozott tényállást, mely az idézett elv folytán eredményre nem vezethetett.

[23] A felülbírált ügyben az indokolás alapos, a bíróság valódi értékelő tevékenységéről ad számot, az indokolási kötelezettségét megfelelően teljesítette.

[24] Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a II. r. és III. r. vádlottak bűnösségére és a cselekmények minősítése is megfelel a büntető anyagi jognak. Ítéletében igen részletesen és színvonalasan megindokolta, hogy az irányadó tényállásban foglalt elkövetői magatartások miért merítették ki az embercsempészés törvényi tényállását. A minősítő körülmények körében kifejtett álláspontját is osztotta a másodfokú bíróság

[25] Ugyanakkor utalni kell arra, miszerint a Kúria 4/2005. számú Büntető jogegységi határozata a joggyakorlat egységitése érdekében értelmezte a bünszervezet fogalmi elemeit és kimondta, hogy a bünszervezetben elkövetés megállapítható azzal szemben is, aki – eseti jelleggel – akár egyetlen cselekményt tettesként vagy részesként valósít meg. A bünszervezetben történő elkövetésre vonatkozó rendelkezések akkor alkalmazhatóak, ha az

elkövető tudata a bűnszervezet Btk.-ban meghatározott tárgyi ismérveit átfogja. A bűnszervezet akkor állapítható meg, ha a szervezettség a hosszabb időtávon túlmenően a hierarchia jegyeit is mutatja. A hierarchikus szervezeti felépítésnél az elkövetők alá-fölé rendeltségi viszonyban vannak, az egyes „döntési szintek” elkülöníthetők egymástól, a hierarchiában lévő személyek együttműködése a feladatok megosztásán alapul, és e két tartalmi feltétel együttes megvalósítása minőségi többletet jelent a bűnszövetség szintjéhez képest. Az összehangolt működés a bűnszervezet fogalmi összetevője, amely tartalmát tekintve nem más, mint a benne cselekvő személyek egymást erősítő hatása. Nem feltétele a bűnszervezetben cselekvők közvetlen kapcsolata, a más cselekvések, illetve cselekvő kilétének konkrét ismerete. Az összehangolt működés ugyancsak nem az alanyi bűnösség, hanem a bűnszervezet fogalmi alapelemei fennállása megállapíthatóságának kérdése. Ehhez képest egy cselekmény megvalósulása is alapul szolgálhat a bűnszervezetben elkövetés megállapításához. Amennyiben bizonyított, hogy a bűncselekményt egy tényleges bűnszervezet működéséhez kapcsolódva, illetve annak keretei között követték el, úgy a végrehajtás körülményeiből lehet következtetést vonni arra, hogy az alkalomszerű tettes (részes) cselekménye megvalósításakor a bűnszervezetben elkövetést felismerte.

[26] A bűnszervezetben elkövetés megállapítható tehát azzal szemben is, aki – eseti jelleggel – akár egyetlen cselekményt tettesként vagy részesként valósít meg, ha tudata átfogta a bűnszervezet megállapításához szükséges tárgyi ismérveket. Az eseti jelleggel csatlakozóknál, különösen a szervezet – perifériáján – cselekvőknél erre a felismerésre a konkrét magatartásnak mások megelőző vagy további láncolatos cselekményeit feltételező jellegéből, ezek szükségszerű és ezért előreláthatóan bekövetkező eseményeiből lehet következtetést levonni. A megállapíthatóság szempontjából nincs különbség a bűnszervezeten belüli cselekvés hierarchiája, aktivitása, intenzitása szempontjából (BH2019. 259., BH2018. 106.).

[27] Az elsőfokon eljáró bíróság hibátlanul rögzítette, hogy a bűnszervezeti jelleg felismerhető volt Terhelt3 III. r. vádlott által, cselekményét bűnszervezet keretében követte el. Az irányadó tényállás alapján Terhelt2 II. r. vádlott esetében nem vitás, hogy tudta, miszerint az I. r. vádlott harmadik országbeli állampolgárokat szállít, ehhez nyújtott segítséget. A II. r. vádlott az I. r. vádlottal tartotta a kapcsolatot, egyetlen alkalommal, eseti jelleggel, ellenszolgáltatás nélkül tett szívességet az I. r. vádlottnak régi ismerősi viszonyukra tekintettel. A megalapozott tényállásban nincs olyan tényadat a II. r. vádlott személyét illetően, melyből kétséget kizáró módon lehet következtetést levonni arra, hogy a II. r. vádlott tudata átfogta volna a bűnszervezet megvalósulásának megállapíthatóságára utaló korábbiakban részletezett tárgyi ismérveket.

[28] A bűnszervezetben való elkövetés a társas bűnelkövetés egyik formája, amelyben cselekvő személyek társtettesek, ha a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását egymás tevékenységéről tudva, közösen valósítják meg [Btk. 13. § (3) bekezdése]. Ugyanakkor bűnsegéd az, aki bűncselekmény elkövetéséhez másnak szándékosan segítséget nyújt [Btk. 14. § (2) bekezdése].

A III. r. vádlott jogszabályi rendelkezések tudatos megszegésével harmadik országbeli állampolgárok Romániából Ausztriába való szervezett kiutaztatásában vett részt. A terhelt

ismerősei, a bűnszervezet tagjai közreműködésével vállalkozott a cselekmény végrehajtására, olyan cselekmény megvalósítására, amely a jellegéből adódóan magán viseli a többes elkövetést igénylő szervezettséget, kivitelezést. Miután a terhelt ismerősei segítségével, velük együttműködve próbálta kijuttatni Ausztriába a harmadik országbeli állampolgárokat, a társtettesi elkövetés megvalósult, hiszen a bűncselekmény törvényi tényállását egymás tevékenységéről tudva közösen valósították meg. Az pedig, hogy ismeretlenül maradtak további társak az elkövetésben, nem akadályozta a társtettesi elkövetésnek (Kúria Bfv.1138/2018/8.).

[29] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi, enyhítő és súlyosító tényezőket nagyobb részt feltárta. A II. r. vádlott esetében enyhítő körülmény, hogy kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik. A III. r. vádlottat érintően nem a büntetlen előélet, hanem az vehető enyhítő körülményként figyelembe, hogy fiatal felnőtt volt a bűncselekmény elkövetésekor (Kúria 56. BK vélemény II/1. és 4.), továbbá a hivatkozott kollégiumi vélemény III/10. pontja értelmében enyhítő körülmény, ha az elkövető hosszabb ideig állt a büntetőeljárás súlya alatt; nagyobb a nyomatéka, ha előzetes fogvatartásban volt.

A büntetések kiszabásakor a büntetéskiszabási elveknek megfelelő, a büntetési célok elérésére alkalmas, tetterányos büntetést kell kiszabni, biztosítva az ítélet belső arányosságát és figyelembe kell venni az Alkotmánybíróság 1214/B/1990. AB határozatában kifejtetteket is. A II. r.-III. r. vádlottakkal szemben kiszabott büntetések szigorúak, eltúlzottnak tekinthetők, ezért az enyhítésükre látott lehetőséget az ítéltábla a belső arányosság elvét is szolgálóan.

[30] A másodfokú bíróság Terhelt2 II. r. vádlottal szemben kiszabott büntetést érintően a bűnsegédi elkövetői magatartás miatt is lehetőséget látott az egyfokú leszállásra az enyhítő szakasz alkalmazásával a Btk. 82. § (1), (2) bekezdésének c) pontját megjelölve.

[31] Ugyanakkor az ítélet rendelkező része nem tartalmazza, hogy a büntetéseket a III. r. vádlottal szemben a törvényszék mint bűnszervezet tagjával szemben szabta ki.

A bűnszervezet nem minősítő körülmény, hanem azt a büntetéskiszabás során kell figyelembe venni, az ítélet rendelkező részében a büntetéskiszabásra vonatkozó rendelkezéshez kapcsolódóan kell kifejezésre juttatni, hasonlóan a különös és többszörös visszaesés megjelenítéséhez (BH2009. 96. II.).

[32] Az ítélet egyéb rendelkezései törvényesek.

[33] A kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben foglaltak szerint a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta a felülbírálattal érintett II-III. r. vádlottak vonatkozásában, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta.

[34] Az előzetes fogvatartás további beszámítására vonatkozó rendelkezés a Btk. 92. § (1), (2) bekezdésén alapszik.

[35] A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viseléséről az ítéltábla a Be. 613. § (1) bekezdés és 576. § (1) bekezdés b) pontja alapján határozott.

[36] A másodfokú bíróság Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában külön hozza meg határozatát.

Debrecen, 2021. december 14.

Dr. Háger Tamás s.k. a tanács elnöke, Dr. Nagy Éva s.k.előadó bíró, Dr. Bakó József s.k.bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 17.B.151/2020/96. számú ítélete a másodfokú ítéletben írt változtatással Pintéerné Bara Mária II. r. és Terhelt3 III. r. vádlottak vonatkozásában a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2021. december 14.

Dr. Háger Tamás s.k.
a tanács elnöke